

УДК 001.4:634

Гонтарь В. Т.

Національний університет біоресурсів і природокористування України

вул. Героїв оборони, 12а, м. Київ, 03041, Україна

hortdep@gmail.com

ПРО ТЕРМІНОЛОГІЮ В САДІВНИЦТВІ

У садівничій і виноградарській термінології є слова-визначення, які викликають запитання. Не секрет, що чимало українських термінів є «калькою» російських, причому часто не зовсім правильних за своїм змістом.

Наприклад, «часткове сортознавство» або «часткова помологія» чи «ампелографія». Згідно з «Великим тлумачним словником сучасної української мови» (2009) «частковий» – це частина чого-небудь цілого. Описуючи той чи інший сорт ми даємо його повну, всебічну, не часткову характеристику. Ще можна зрозуміти, коли пишуть (говорять): «Частково обмежено проїзд по вулиці...» або «Часткове безробіття у країні становить...». Повна детальна характеристика сорту призначена, насамперед, для фахівців, спеціалістів. Мабуть, правильним буде «спеціальна помологія», «спеціальна ампелографія».

Нині широко вживаним є термін «виноградарство», яким називаємо відповідну галузь рослинництва та наукову дисципліну. Але чому ж тоді споріднені терміни: плодівництво, овочівництво, лісівництво, рослинництво та ін. мають інший суфікс? Зробимо невеличкий історичний екскурс. Згідно з незросійщеною «Енциклопедією українознавства» (1955. Т. 1. С. 247–262) вирощування, плекання винограду називається виноградарством. На початку 30-х років минулого століття (у той нетривалий період «весни» національних мов у СРСР) видавався фаховий журнал «Виноградарство». То чому б знову не повернутися до цього питомого українського терміну (визначення)? Саме це слово – «виноградарство» – найбільше відповідає змісту діяльності: займатися виноградарством.

Часто в наукових та навчальних виданнях читаємо: «зерняткові (кісточкові) породи». Коли мова йде про породи тварин чи гірські породи, то тут все зрозуміло. Для садівництва, такий термін, м'яко кажучи некоректний. Краще за змістом і звучанням є слово культура, то ж пропонується писати і говорити «зерняткові культури», «кісточкові культури».

Можна привести чимало інших прикладів невдалих запозичень іншомовних (насамперед російських) термінів і визначень українською фаховою лексикою. Це є наслідком того, що розвиткові української фахової мови тривалий час ставилися перепони. Варто зусиллями мовознавців, фахівців садівничої галузі і науки, усіх поціновувачів українського слова перевести садівничу і виноградарську термінологію на повноцінні українські рейки.